

Sarajevo, 15.06.2020. godine

SEDMIČNI PREGLED KRETANJA NA GLOBALNIM FINANSIJSKIM TRŽIŠTIMA
08.06.2020.- 12.06.2020.

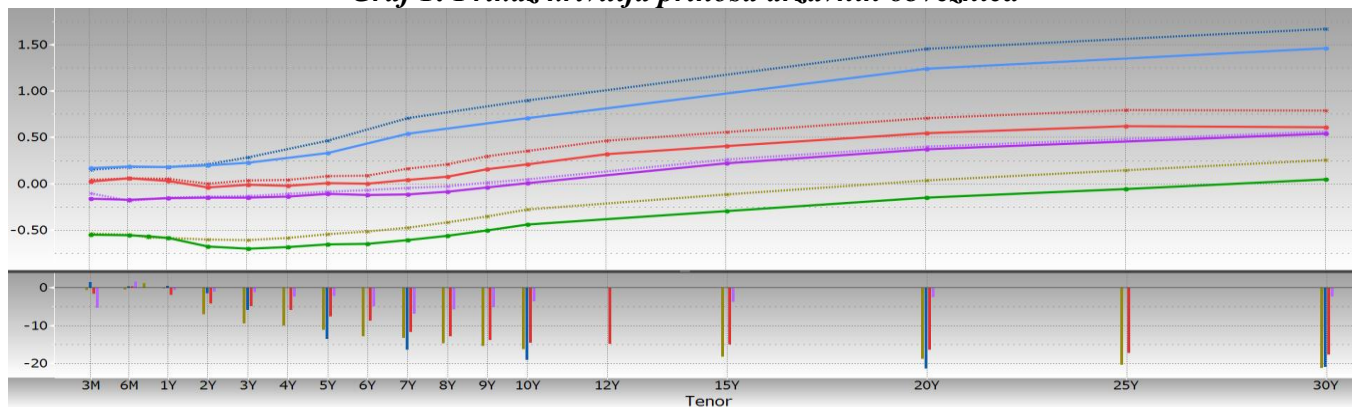
Tabela 1: Prikaz kretanja prinosa na državne obveznice

Prinosi	Eurozona			SAD			Velika Britanija			Japan		
	5.6.20	-	12.6.20	5.6.20	-	12.6.20	5.6.20	-	12.6.20	5.6.20	-	12.6.20
2 godine	-0,60	-	-0,67	0,21	-	0,19	0,01	-	-0,04	-0,13	-	-0,14
5 godina	-0,54	-	-0,66	0,46	-	0,33	0,08	-	0,01	-0,08	-	-0,10
10 godina	-0,28	-	-0,44	0,90	-	0,70	0,35	-	0,21	0,05	-	0,01

Tabela 2: Prikaz kretanja prinosa na njemačke Bubillove

Dospijeće	Prinosi		
	5.6.20	-	12.6.20
3 mjeseca	-0,512	-	-0,534
6 mjeseci	-0,553	-	-0,559
1 godina	-0,565	-	-0,559

Graf 1: Prikaz krivulja prinosa državnih obveznica

Graf prikazuje krive prinosa Njemačke (zelena), SAD (plava), Velike Britanije (crvena) i Japana (ljubičasta) za periode od 3 mjeseca do 30 godina na dane 06.06.2020. godine (pune linije) i 12.06.2020. godine (isprekidane linije). Na donjem dijelu grafa je prikazana razlika između vrijednosti odgovarajućih prinosa na navedene datume.

EUROZONA

Prinosi sigurnijih obveznica eurozone su zabilježili priličan pad u odnosu na prethodnu sedmicu. Uticaj na povećana ulaganja u sigurnije investicije imalo je obnavljanje zabrinutosti investitora zbog drugog talasa infekcije koronavirusa (broj zaraženih u SAD je premašio 2 miliona), kao i činjenica da su oprezne prognoze Feda loše uticale na očekivanja da bi ekonomski oporavak mogao biti brz. Prinosi njemačkih obveznica su smanjeni između 7 i 16 baznih poena. Istovremeno, prinosi italijanskih obveznica su bilježili volatilna kretanja, ali su krajem sedmice isti smanjeni zbog općenito povećane potražnje za sigurnijim investicijama. Na sedmičnom nivou prinosi italijanskih obveznica su blago povećani za 1 do 3,5 baznih poena. Početkom sedmice predsjednica ECB Lagarde je izjavila da su posljednje uvedene mjere od strane ECB, s ciljem borbe protiv negativnog uticaja pandemije, opravdane usljed suočavanja s „ozbiljnim rizicima“ po mandat cjenovne stabilnosti. Reuters je objavio da, prema nepotvrđenim izvorima, zvaničnici ECB rade na šemi programa koji za cilj ima borbu s mogućim neplaćenim kreditima u vrijednosti od nekoliko stotina milijardi EUR u jeku izbijanja pandemije. Osnovni cilj ovog programa je zaštita komercijalnih banaka od potencijalnog drugog talasa krize, ukoliko rastuća nezaposlenost onemogućuje prihode potrebne za otplatu kredita. Kao moguće rješenje, prema ovim izvorima, navodi se ideja formiranja tzv. loše banke koja bi preuzela neplaćeni dug u eurozoni, kao i da je rad na ovoj ideji

ubrzan tokom prethodnih sedmica. Analitičari navode da bi Italija mogla da postane najveći korisnik plana oporavka EU, koji bi mogao predstavljati nacrt za zajedničko fiskalno zaduživanje te da tako još jednom uspije da izbjegne krizu bez potrebe da se suoči s padom vlastite ekonomije. Navedeno, zajedno sa stimulansima ECB djeluje na pad prinosa državnih obveznica i dozvoljava visoko zaduženoj zemlji poput Italije da ograniči uticaj pandemije te da se posveti problemu slabog ekonomskog rasta na sopstveni način, kao i mogućnost da odredi vlastiti tempo.

Centralne banke Španije, Francuske i Holandije su objavile nove prognoze prema kojima se očekuje priličan pad GDP-a ovih članica eurozone u tekućoj godini, dok se oporavak ekonomija očekuje tek u naredne dvije godine. U Francuskoj i Španiji, pored kontrakcije GDP-a, akcentat je i na prognozama povećane stope nezaposlenosti za naredni period. Prema prognozama njemačkog Instituta za ekonomsko istraživanje (DIW) GDP Njemačke bi u ovoj godini mogao zabilježiti pad od 9,4%, a oporavak bi mogao biti postepen. Navedene prognoze su pesimističnije u poređenju s prognozama Deutsche Bundesbank (-7,1%) i OECD (-6,6%). Za nekoliko članica eurozone objavljeni su podaci o industrijskoj proizvodnji prema kojima je evidentno da je ovaj sektor nastavio da bilježi oštar pad, drugi mjesec zaredom, što ukazuje na ozbiljnost negativnih efekata zatvaranja ekonomija na vodeće članice ove regije. Na kraju prošle sedmice objavljen je i podatak koji je pokazao da je na nivou eurozone, takođe, zabilježeno rekordno smanjenje industrijske proizvodnje.

Tabela 3: Kretanje ekonomskih indikatora za eurozonu

Red.br.	Ekonomski indikatori		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	Sentix indeks poštenja investitora – EZ	JUN	-22,0	-24,8	-41,8
2.	GDP – EZ (kvartalno) final.	I kvartal	-3,8%	-3,6%	0,1%
3.	Trgovinski bilans – Njemačka (u milijardama EUR)	APR	11,6	3,5	17,4
4.	Trgovinski bilans – Francuska (u milijardama EUR)	APR	-3,0	-5,02	-3,22
5.	Industrijska proizvodnja – EZ (G/G)	APR	-28,8%	-28,0%	-13,5%
6.	Industrijska proizvodnja – Njemačka (G/G)	APR	-24,8%	-25,3%	-11,3%
7.	Industrijska proizvodnja – Francuska (G/G)	APR	-33,1%	-34,2%	-17,3%
8.	Industrijska proizvodnja – Italija (G/G)	APR	-41,1%	-42,5%	-29,4%
9.	Industrijska proizvodnja – Finska (G/G)	APR	-	-3,1%	3,3%
10.	Industrijska proizvodnja – Irska (G/G)	APR	-	4,7%	23,6%
11.	Industrijske prodaje – Holandija (G/G)	APR	-	-19,1%	-6,1%
12.	Proizvodnja prerađivačkog sektora – Francuska (G/G)	APR	-35,3%	-37,1%	-19,4%
13.	Proizvodnja prerađivačkog sektora – Holandija (G/G)	APR	-	-11,0%	-1,9%
14.	Zaposlenost – EZ (kvartalno) final.	I kvartal	-0,2%	-0,2%	0,3%
15.	Zaposlenost – Francuska (kvartalno)	I kvartal	0,4%	-2,0%	0,4%
16.	Stopa nezaposlenosti – Italija (kvartalno)	I kvartal	8,8%	8,9%	9,5%
17.	Stopa inflacije – Francuska	APR	0,2%	0,4%	0,4%
18.	Stopa inflacije – Španija	APR	-0,9%	-0,9%	-0,7%

SAD

Prošle sedmice je održana sjednica FOMC-a na kojoj nije bilo promjena aktuelne monetarne politike. Kreatori monetarne politike su saopštili da će zadržati ciljani raspon referentne kamatne stope sve dok ne budu uvjereni da je privreda na putu da ostvari maksimalne ciljeve zaposlenosti i stabilnosti cijena. Iako je prepoznatno poboljšanje finansijskih uslova, istaknut je nagli pad ekonomske aktivnosti, rast gubitaka radnih mjesta te slabija potražnja. Takođe, Fed je zadržao mjesečni iznos za kupovinu MBS-ova od 80 milijardi USD. Saopšteno je da će Fed proširiti uslove kreditiranja u sklopu programa pomoći malim i srednjim preduzećima u pokušaju da dopre do većeg broja kompanija koje su pogođene efektima pandemije. Naime, Fed je povećao maksimalni limit kredita, dok je rok za otplatu produžen na pet s dosadašnje četiri godine, što omogućava kompanijama odgodu plaćanja glavnice za prve dvije godine, umjesto samo prve godine.

Prema rezultatima istraživanja Bloomberg-a za juni, ekonomski analitičari prognoziraju da će ekonomija u SAD u tekućoj godini zabilježiti kontrakciju po stopi od 5,7%, dok se za 2021. i 2022. godinu prognoziraju stope rasta od 4,0% i 2,8%, respektivno. Prognozirana stopa inflacije za tekuću godinu je

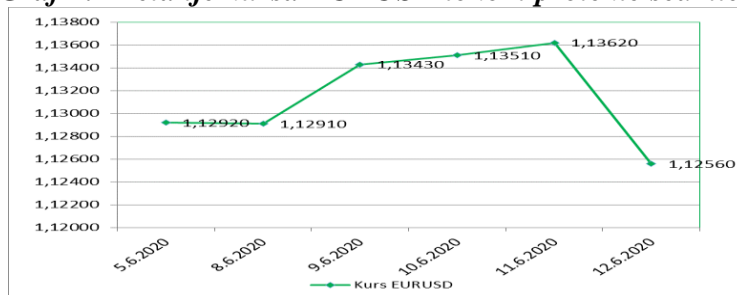
ostala nepromijenjena u odnosu na prethodno istraživanje (0,8%), dok je za narednu godinu smanjena na 1,6% sa 1,7%. Većina anketiranih ekonomista očekuje da će Fed zadržati trenutnu referentnu kamatnu na narednoj sjednici, dok vjerovatnoća recesije u narednih 12 mjeseci iznosi 100%. Prema objavljenim prognozama OECD-a za SAD prognozira se pad stope GDP-a u tekućoj godini od 7,3%, dok se u narednoj godini očekuje ekspanzija od 4,1%.

Tabela 4: Kretanje ekonomskih indikatora za SAD

Red.br.	Ekonomski indikatori		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	Indeks potrošačkih cijena (G/G)	MAJ	0,3%	0,1%	0,3%
2.	Bilans budžeta (u mlrd USD)	MAJ	-504,0	-398,8	-207,8
3.	Zarade po radnoj sedmici (G/G)	MAJ	-	7,4%	7,0%
4.	Indeks proizvođačkih cijena	MAJ	-1,2%	-0,8%	-1,2%
5.	Zahtjevi za hipotekarne kredite	5. JUN	-	9,3%	-3,9%
6.	Inicijalni zahtjevi nezaposlenih za pomoć	6. JUN	1.550.000	1.542.000	1.897..000
7.	Bloomberg indeks potrošačkog povjerenja	7. JUN	-	38,7	37,0
8.	Indeks ulaznih cijena (G/G)	MAJ	-6,4%	-6,0%	-6,8%
9.	Indeks izlaznih cijena (G/G)	MAJ	-	-6,0%	-6,8%

USD je aprecirao u odnosu na EUR, te je kurs EURUSD zabilježio pad s nivoa od 1,1292 na nivo od 1,1256.

Graf 2: Kretanje kursa EURUSD tokom protekle sedmice

VELIKA BRITANIJA

OECD je upozorio da će se bogate zemlje suočiti s razočaravajućim ekonomskim oporavkom od historijskog pada ekonomske aktivnosti prouzrokovane pandemijom, što će ostaviti duboke tragove u ekonomiji, vjerovatno najdublje u posljednjih 100 godina. Ekonomija Velike Britanije će se, najvjerovatnije, suočiti s najdubljom recesijom među naprednim ekonomijama. Ovakve prognoze, na neki način potvrđuju i podaci za GDP za april koji su pokazali kontrakciju ekonomije od čak 20,4%. Izgledi za negativne kamatne stope BoE se ponovo pojačavaju, te Morgan Stanley ponovo očekuje da bi ove kamatne stope mogle utonuti u negativnu zonu u ovoj godini. Prema njihovim mišljenjima kreatori politika bi mogli da počnu slati signale smanjenja u augustu, prije nego ova stopa bude smanjena na 0% u novembru ili eventualno dalje na negativne nivoe.

Velika Britanija i Japan su započeli trgovinske pregovore s ciljem zamjene postojećeg sporazuma koji Velika Britanija ima s ovom zemljom, a koji uživa kao članica EU. Vrijednost trgovine s Japanom je u prošloj godini iznosila preko 31 milijardu GBP, a iz Vlade Velike Britanije je saopšteno da namjeravaju da nadgrade postojeći sporazum koji postoji s Japanom od 2018. godine. Od navedenog sporazuma Velika Britanija neće imati korist kada u potpunosti napusti EU blok do kraja 2020. godine. Nakon što je desetinama godina Velika Britanija koristila trgovinsku politiku EU, sada ponovo kreće u samostalne pregovore s drugim zemljama širom svijeta. U prošlom mjesecu pregovori su započeti sa SAD. Ministrica zadužena za generalna plaćanja Mordaunt je u Donjem domu Parlamenta izjavila da će ona, kao i ministar Gove, kada se u petak sastanu s predstavnicima EU naglasiti da neće biti produženja tranzicijskog perioda. Velika Britanija je potvrdila da neće tražiti produženje tranzicijskog perioda Brexita nakon 31. decembra tekuće godine. Glavni pregovarač ispred EU Barnier je izjavio da je EU uvijek bila otvorena za produženje tranzicijskog perioda te je dodao da je na sastanku koji je održan zaprimljena nota kojom je Velika Britanija jasno potvrdila da ne želi produženje ovog perioda nakon 31. decembra.

Tabela 5: Kretanje ekonomskih indikatora za UK

Red. br.	Ekonomski indikator		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	GDP (M/M)	APR	-18,7%	-20,4%	-5,8%
2.	Industrijska proizvodnja (G/G)	APR	-19,3%	-24,4%	-8,2%
3.	Prerađivačka proizvodnja (G/G)	APR	-19,9%	-28,5%	-9,7%
4.	Građevinski sektor (G/G)	APR	-31,3%	-44%	-7,1%
5.	Uslužni sektor (M/M)	APR	-20,0%	-19,0%	-6,2%
6.	Trgovinski bilans(u mlrd GBP)	APR	-11,000	-7,490	-11,853

Tokom protekle sedmice GBP je deprecirala u odnosu na EUR i u odnosu na USD. Kurs EURGBP je zabilježio rast s nivoa od 0,89130 na nivo od 0,89760, dok je kurs GBPUSD smanjen s nivoa od 1,2668 na nivo od 1,2540.

JAPAN

Tržišni analitičari i dalje očekuju da će se Japan suočiti sa značajnim izazovima zbog efekata koronavirusa kako na trgovinu tako i na domaću privredu te s obzirom na to da su glavni dijelovi GDP-a, uključujući privatnu potrošnju, javnu potražnju, neto izvoz i privatne zalihe nastavili bilježiti pad. Kreator monetarne politike BoJ će na sjednici koja se održava naredne sedmice procijeniti efekte do sada preduzetih mjera za ublažavanje posljedica pandemije te za sada ne vide hitnu potrebu za daljim velikim potezima. BoJ će i dalje pratiti kretanje cijena obveznica te će se držati fleksibilnog pristupa pri kontroli krive prinosa.

Prema rezultatima istraživanja Bloomberg za juni, ekonomski analitičari prognoziraju da će ekonomija u Japanu u tekućoj godini zabilježiti kontrakciju po stopi od 4,9%, dok se za 2021. i 2022. godinu prognoziraju stope rasta od 2,5% i 1,2%, respektivno. Prognozirana stopa inflacije za tekuću godinu je ostala nepromijenjena u odnosu na prethodno istraživanje (0,0%), dok je za narednu godinu, takođe, nepromijenjena i iznosi 0,3%. Većina anketiranih ekonomista očekuje da će BoJ zadržati trenutnu referentnu kamatnu stopu do kraja drugog kvartala tekuće godine, dok vjerovatnoća recesije u narednih 12 mjeseci iznosi 100%.

Tabela 6: Kretanje ekonomskih indikatora za Japan

Red. br.	Ekonomski indikator		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	GDP (Q/Q) F	I kvartal	-0,5%	-0,6%	-1,9%
2.	GDP (G/G) F	I kvartal	-2,1%	-2,2%	-7,3%
3.	Tekući račun (u mlrd JPY)	APR	377,2	262,7	1.971,0
4.	Trgovinski bilans (u mlrd JPY)	APR	-965,6	-966,5	103,1
5.	Indeks ukupnih zarada (G/G)	APR	-1,0%	-0,6%	0,1%
6.	Monetarni agregat M2 (G/G)	MAJ	4,0%	5,1%	3,7%
7.	Monetarni agregat M3 (G/G)	MAJ	3,1%	4,1%	3,0%
8.	Indeks proizvođačkih cijena (G/G)	MAJ	-2,4%	-2,75	-2,4%
9.	Industrijska proizvodnja (G/G) F	APR	-	-15,0%	-5,2%
10.	Iskorištenost kapaciteta (M/M)	APR	-	-13,3%	-3,6%

JPY je tokom protekle sedmice aprecirao u odnosu na EUR, te je kurs EURJPY zabilježio pad s nivoa od 123,71 na nivo od 120,89. JPY je aprecirao i u odnosu na USD, te je kurs USDJPY zabilježio pad s nivoa od 109,59 na nivo od 107,38.

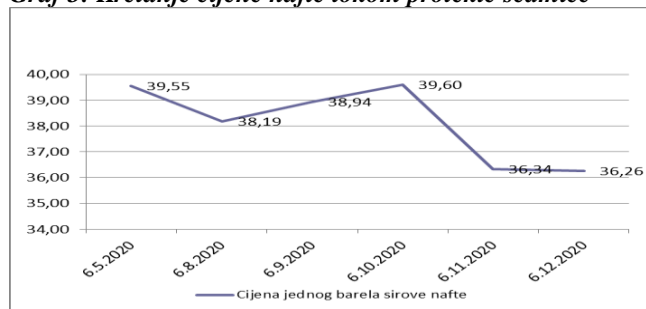
NAFTA I ZLATO

Na otvaranju njujorške berze u utorak cijena jednog barela sirove nafte je iznosila 39,55 USD (35,02 EUR).

Početak sedmice cijena nafte je smanjena nakon što je Saudijska Arabija saopštila da ne želi nastaviti s dodatnim, dubljim smanjenjem obima proizvodnje nakon juna. Saudijska Arabija je spremna dodatno smanjiti obim proizvodnje za samo još jedan mjesec, kako je planirano, jer je mjera koja je uvedena dala rezultat. U narednim danima cijena nafte je zabilježila blagi rast uprkos tome što su Saudijska Arabija, Kuvajt i Ujedinjeni Arapski Emirati saopštili da će prekinuti sa samoinicijativno uvedenim smanjenjem obima proizvodnje od 1,18 miliona barela dnevno, koje je značilo dodatno smanjenje od 9,7 miliona barela pored dogovorenog smanjenja s OPEC+. Takođe, uticaj na blagi rast cijene ovog energenta imala su i očekivanja investitora vezano za objavljivanje podataka o stanju zaliha nafte u SAD. Analitičari su očekivati da će podaci ukazati na pad zaliha za oko 3,2 miliona barela, međutim, podaci su ukazali na rast zaliha nafte, a što je pojačalo zabrinutost zbog viška ponude na tržištu. Takve informacije, u kombinaciji s očekivanjima Feda da će biti potreban duži period oporavka ekonomije, uticale su na pad cijene nafte. Krajem sedmice su se pojavile vijesti da se virus korona ponovo intenzivirao u Kini, ali i na drugim mjestima, čime je pojačana zabrinutost da dolazi do drugog talasa širenja virusa koji prijete da ugrozi ekonomski oporavak, što je dodatno uticalo na održavanje cijene nafte na nižim nivoima.

Na zatvaranju tržišta u petak cijena jednog barela sirove nafte je iznosila 36,26 USD (32,21 EUR). Na sedmičnom nivou cijena nafte je smanjena za 8,32%.

Graf 3: Kretanje cijene nafte tokom protekle sedmice

Pripremlili:

Služba Front Office

Odjeljenje za bankarstvo

Odricanje od odgovornosti (Disclaimer)

Navedeni pregled kretanja je zasnovan na eksternim izvorima i ne sadrži bilo kakve komentare, procjene i stavove CBBiH. Centralna banka ne može garantovati njihovu tačnost i ne snosi odgovornost za direktnu ili indirektnu štetu koja može nastupiti kao posljedica korištenja ili nemogućnosti korištenja informacija, materijala ili sadržaja, ili za posljedice odluka donesenih na bazi njih.

Na otvaranju londonske berze metala u ponedjeljak cijena jedne fine unce zlata je iznosila 1.685,06 USD (1.492,26 EUR).

Tokom protekle sedmice cijena zlata je bilježila rast, što je posljedica očekivanja odluka Feda, kao i pojačane neizvjesnosti vezano za novi talas širenja COVID-19. Početkom sedmice cijena zlata je povećana jer su investitori očekivati da bi možda Fed na sjednici koja se održala 10. juna mogao dati neke informacije o eventualnom upravljanju krivom prinosa. Takva očekivanja su sve do okonačnja sastanka Feda imala uticaj na blagi rast cijene zlata. Na sjednici FOMC-a nije došlo do promjena aktuelne monetarne politike. Kreatori monetarne politike su saopštili da će zadržati ciljani raspon referentne kamatne stope sve dok ne budu uvjereni da je privreda na putu da ostvari svoje maksimalne ciljeve zaposlenosti i stabilnosti cijena. Iako je prepoznatno poboljšanje finansijskih uslova, istaknut je nagli pad ekonomske aktivnosti, rast gubitaka radnih mjesta te slabija potražnja. Pojedini tržišni analitičari su ovakve vijesti protumačili kao odbacivanje potencijalnog povećanja kamatnih stopa u narednih nekoliko godina, dok i dalje postoje očekivanja da će kvantitativne olakšice biti prisutne u doglednoj budućnosti. Pored ovih očekivanja, krajem sedmice je došlo do pojačanih rizika vezano za novi talas COVID-19 te su investitori pojačali ulaganja u sigurnu aktivnu, pa je i cijena zlata bilježila rast. Ovakve vijesti uticale su da se cijena ovog plemenitog metala na sedmičnom nivou poveća za 2,71%.

Na zatvaranju tržišta u petak cijena jedne fine unce zlata je iznosila 1.730,75 USD (1.573,62 EUR).

Graf 4: Kretanje cijene zlata tokom protekle sedmice

